Dikter. Första samlingen

Bokutgåva

Werner Söderströms förlag, Borgå 1890.
1.
Soluppgång.

Molnfri är rymden
och lugn ofvan vattnet bor.
Sommarnatten sitt flor
drar från de öde landen;
närmaste stranden
först ur skymningen gror.

Hafsnymfer lockats
att svärma vid ytan nyss;
tjusta af luftens kyss,
plötsligt ur djupet komna,
somliga somna,
andra späja och lyss.

Varm, blodig rodnad
begynner i öster gry.
Skrämda nymferna fly
åter i systrars sköte.
Herskarens möte
purprar himmelens hy.

Sol, sol, du nalkas —
naturen håller ditt hof.
Sörjande dagen sof,
medan ditt guld var borta;
morgonens korta
tystnad höjer ditt lof.

Sol, sol, du stiger
alt närmare hvalfvets krön.
Fordom böjde i bön
folken knä för ditt öga.
Störtade, höga
gudom, hvad du är skön!

Lindebarn.

Ja, man har sagt till hans lilla syster,
att han, den väntade, skänkts af Gud.
„Det söta kräket“, „förbaskadt vaket“,
med runda ögon ser stint i taket,
det tål ej tvång och har ondt för tänder
och ger beständigt sitt misshag ljud.

Hur kan väl någonsin han förlika
att man har sagt, att han ej får skrika,
ty han *vill* skrika, så huset hör det,
att han är människa — och han gör det!

Ett ömkligt hölje af hvita lindor
med våld hans frihet man fängslat i,
och han ska vaggas och han ska sofva,
men yttra sig ska han låta bli.
Fick väl i somras han lifvets gåfva
för att bli kramad, om ej ihjäl,
så dock af alla ... och en i sänder?
Nej, fri han föddes till kropp och själ.

Ha tyranni, som på individen
med yllebindlar vill bära hand!
Han har ju ben och han har ju händer
(om ock tils vidare inga tänder),
och han vill bruka dem fritt i striden
för frihet — frihet från alla band.
Hvem vågar påstå, och dock bli trodd,
att han är grön som en plantas grodd
och intet vetande hunnit samla?

Oh, altför väl vet han hur de gamla
behandla ungdomens frihetsglöd
och söka kväfva den under askan!
På frihet skrek han och ej på flaskan,
när första gången hans stämma ljöd.
Ett ömkligt hölje ...

„Nå, dra då nitton ... för den och den!
Just nyss
gaf ungen hals, och så nu igen ...
Vyss, vyss!“

Längtan.

På rosigt hyende dagen dör,
mitt lugn försvinner med den.
När månne, mitt hjärtas hjälte, jag hör
din kända stämma igen?

Jag ser den gröna och lummiga lund,
som vittne till mötet var;
dit går min tanke så mången stund
och vet att den finner svar.

Nu sitter jag ofta i gräset där
och gråter i tysthet ut,
när kvällen drömmer och natten är när’
och dagens arbete slut.

Med brudens stolthet och brinnande blod

min älskling jag tänker på.
Han är så härlig, han är så god —
jag ser honom ständigt så.

Och genast känner jag djupt i mitt bröst
en längtan, förförisk och vild.
O, blott han hörde min kallande röst,
ej vore från mig han skild!

Hur ville jag icke smeka hans hår
och kyssa hans leende läpp!
Om midjan känner jag än, som i går,
den kraftiga armens grepp.

Jag vet att kunde min blick honom nå,
förklarad blefve dess glans;
jag vet jag är ung och vacker, som få,
men vet också: jag är hans!

Så tag mig sådan jag är i dag,
min fria kärlek, mitt alt!
Mins mig, där fjärran du är — och jag
skall löna dig tusenfaldt!

Vårt bästa minne.
En prolog.

Vid hafvets sida
ett landskap kännen I nog, hvars vida
och låga slätt emot norden går.
Ljungtäkta, sandiga hedar — strida
och djupa älfvar, med gröna stränder
— samt sedan skog så långt ögat når.
Vid hvarje mynning en stad, en by,
enstaka gårdar och åkerländer.
Vid horisonten en rosig sky ...
det är den morgon, som börjat gry.
Än öfver näjden ett töcken dröjer,
en skymningsdager.
Och bonden äter och dricker — plöjer
och sår — samt nöjer
sig med att ständigt ej lida svält.
Hvar dag han tager
såsom den kommer ... och tyst fördrager;
men nästan aldrig han tanken höjer
till mer i lifvet.
Är icke detta ett arbetsfält,
åt viljan gifvet?

Vi bära ansvar för hvad vi gjort,
men ock för det, som af oss försummats
och som vi bort.
Skall detta dunkel få evigt blifva,

och kunna aldrig vi det fördrifva?
Det är vår plikt — har dess röst förstummats?
Grip värket an! — Vore det ej stort
att kunna säga,
när lifvets skymmande kväll är inne,
att vi arbetat med vaket sinne,
hvar på sin ort,
för mera ljus i det land vi äga? —
Ja, *detta* vore vårt bästa minne.

Som frukt om hösten är tiden mogen.
Där nu är rådande half förvildning
vi vilja hafva den högre bildning,
som vet och tänker — men trifs vid plogen.
Ha vi ej tid
att något göra för folkets bästa?
Den svenska bonden är främst vår nästa.
Den hårda strid
han nödgas kämpa om bröd med jorden,
om fångst med hafvet,
gör honom trumpen och trög i orden.
Men gry där finnes, om ock begrafvet.
Låt honom pröfva de nya rön,
dem endast trägen
och öfvad forskning omsider vunnit
som arbetslön!
Och de, som längre än han ha hunnit
på kunskapsvägen
och ha förmågan att andra lära,
må gå tillbaka och så de frön,
som skola kommande skördar bära.
De första, spirande, ljusa skotten
bli såningsmännens förtjänta ära.

Numera räcker
det länge ej, innan dagen bräcker —
det är vårt hopp.
Ja, för vårt älskade Österbotten
skall sol gå opp!
Må med den värme, det ljus den bringar
vår tro på lifvet få starka vingar,
så att vi djärfvas
med segerstolthet de strider minnas,
som offer kräfde — men *kunde* vinnas.
Vi blefvo födda i morgonväkten.
Hvar ädel sträfvan en gång skall ärfvas
af nya släkten.
Ty denna kamp för vår hembygds sanna
förkofran aldrig får mera stanna.

Om under loppet
af striden krafterna mattas af,
så låt dock hoppet
om ljusets seger ej gå i kvaf!

I ödets ständiga lotteri
med blinda ögon vi välja lotten.
Du gamla, älskade Österbotten,
må din en lysande framtid bli!
Ja, än en gång: vore det ej stort
att kunna säga,
när lifvets skymmande kväll är inne,
att vi arbetat med vaket sinne,
hvar på sin ort,
för mera ljus i det land vi äga? —
Ja, *detta* vore vårt bästa minne.

Småstadsvy.

Häggar, rönnar och syren
mellan gårdarna i staden;
korna gå i esplanaden ...
men af människor ej en.

Öfver bron på tröga hjul
kör en fora — drängen söker
sofva, där han går och röker.
Solen steker, het och gul.

Några ungar i en brant
gräfva skrikande i mullen:
andra passa på vid tullen,
öppna grinden, få en slant.

Nära färgarns farstuknut
står en ilsken hund och skäller.
Grannen undrar hvad det gäller,
går till porten, tittar ut.

Klockarn undan värmen flytt
till sin hummelsal och blundar ...
vaknar, svär i alla hundar
och så somnar han på nytt.

Nya vägen ner till sjön
drängen med sin fora hunnit.
Strax därpå har sta'n försvunnit
bakom björk och hägg och rönn.

Mete.

Om hvarandra i det blå
draga skyar, fjäderlätta,
vågor skvalpa och berätta,
kvicka, lekande och små.

Solen bländande sin hetta
öfver vattnet gjuter ...
Oh, hur pojken njuter,
när han ställer alt till rätta!
Skulle kanske han ej veta
hvar det lönar sig att meta?
Bakom udden är det grundt,
här invid stå rysjepålar,
och på afstånd vassen prålar,
gul och ymnig, viken rundt.
Båten svängt sig bra för resten —
tobak har han gömd i västen.

I en hög och lummig rönn
föra kråkorna ett väsen,
som hörs ända ut på sjön.
Mellan bottenslam och grus
slingra alger sig i sanden,
och de vattendränkta banden,
bildade af abborrgräsen,
vagga glittrande i ljus.
Med en sista blick på läget
slår sig pojken makligt ned.
Efter att ha ordnat träget,
flyttat brädet halft på sned,
känt om knifven är i skidan,
sett om hvarje don är med
och lagt årorna åt sidan,
sitter han i stum förbidan.
Mössan retar honom smått,
lågt i pannan har han skärmen,
och så tryckande är värmen.
Nej, nu finner han för godt
ta en papyross ur fickan;
eld får han med första stickan,
gömmer därpå åter asken,
öppnar rocken, drar en rök,
lyfter lätt och på försök
närmsta spö och jämkar masken —
nyper af den vant och händigt,
men ger akt likväl beständigt.
Hade han en mört till bete,
blefve här ett härligt mete.

Nu gå tankarna på fläng,
medan aftonen sig närmar
och en vilsen broms, som svärmar,
envist gnolar sin refräng.
Månne hemma man på hällen

steker svamp som bäst till kvällen?
Vore ypperligt ändå,
om en stackars gädda ägde
nog förstånd att bita på,
och om fisken sedan vägde
tio skålpund eller så.
Det tyks annars lugna snart,
vågorna bli utan fart,
slakna sömniga och tunga,
så att båten slutat gunga.
Ej ett enda napp en gång!
Redan minsta abborrpinne
kunde lifva upp ens sinne;
eljes väntan blir för lång.
Se, hur solen, röd och mogen,
kryper skyndsamt bakom skogen!
Molnen växlat färg och form,
och det förefaller som det
nästa morgon blefve storm.
Hvilka strimmor kors och tvärs!
„Men jag brydde mig ej om det,
blott jag finge hälst en gers“.

Än ett bleknadt skimmer lyser
en sekund vid strandens bryn;
därpå mörknar hastigt skyn.
Pojken märker att han fryser,
och hans synkrets blir alt trängre.
— — — — — — — —
„Här ska tusan sitta längre!“

I somras.

I somras
i sorglös frihet
hans dag förflöt.
På ryggen
bland väppling låg han
och slogs med myggen
och njöt.
Den höga himmeln
och vattnets krusning
vid stranden såg han
i stum förtjusning.
Blef vinden friskare,
till segels gick han,
och vänner fick han
i alla fiskare.
Till hafs med dem
öfver fjärden bar det.

Ja, härligt var det
i somras!

I vinter,
när vågen fryser
och marken lyser
af snön —
då skall han tänka
på väpplingsbädden
vid brädden
af sjön.
Och det skall länka
hans tankars här
ifrån förtreten
med vinterkylan
på möjligheten
utaf en sommar,
som evig är.

Upplandning.

Där kustens sandiga sträcka
går under i vattrad bädd,
och hägringar ögat gäcka
bland holmarnas blånande räcka,
två öar trona i bredd.
Hos fiskarn minnen de väcka,
och sägnen förtäljer i sång,
hur här från ny och till nedan,
i tidernas tider redan,
de sträfvat att mötas en gång.
I manlig daning den ena
och dyster och skroflig form
sitt ref, sina resliga tallar
och rötter och hopade vallar,
sin egen styrka allena
har lit till i nordanstorm.
Och städse, när oväder larmar,
står furan med knotiga armar
och hör, när det drager förbi,
hur stammarna vindarna håna,
och klipporna bullrande låna
af åskan dess melodi,
som villigt strax stämmer i,
när bristande våg, som strandar,
sin svagare suckan blandar
med måsarnas skärande skri.
Och hur det vredgade hafvet
än brottas om hvarje tum,
dess våld blir ständigt begrafvet

i splittrade böljors skum.
Men trygt och förtroligt gömmes
och värnas den andra ön,
där ljuft och i älskog drömmes
om kommande dagars lön.
Dess hela gestaltning röjer
att där något kvinligt dröjer,
och smidiga grenarna smyga
i kronornas lummiga sal,
där sparfvarna hoptals flyga
och luften är lugnande sval.
Insekterna bland dess blad
i saftiga fåror gräfva,
och brokiga sländorna sväfva
längs vattenytan i rad.
Dess sommar är mera vårlik,
och daggen är mera tårlik,
naturen långt mera vek,
dess mossa har bjärtare grönska,
och icke ens blommorna önska
en lättare fjär'larnas lek.
När hösten emellanåt lämnat
sig längre än vanligt kvar,
och hjärtlöst med jorden jämnat
hvad sommarn för fägring ämnat,
och sjön blir kylig och klar,
den vissnande vassen sviktar
af vinterlig svaghet och riktar
en blick mot bottnen och ser
hvad där under vågorna sker.
Så skimrande blankt är svärdet,
som skiljer öarna åt,
och, sakta förnimbart, när det
till nätterna tystnar, är det
som hördes en klagande gråt.
Och fiskarfolket, som vänder
i mörkret med bragderna hem,
för åran med brådskande händer,
när öarnas skumma stränder
i fjärran skymta för dem.
Men bölja på bölja följer
i färd ifrån strand till strand,
och utan att ana hon döljer
den rastlösa sträfvan, som höljer
sin slutliga seger i sand.

Årtionden fortgå att flyta
i tidens ström efter hand,
och fjärdarnas vaggande yta

med kusterna form ses byta,
och vattnet viker tillbaka,
när sundets dyningar dö —
så öarna sida vid sida
och ljudlöst famnande glida
i brudsäng i hafvet, det vida,
och nödgas ej mera försaka,
men vakna som samma ö.
Det nattliga ekot brister
för alltid och utan svar,
och asparnas prasslande mister
den klang, som så klagande var.

Nu odling skrider i spåren
af sägnernas trolska krets,
och redan de sista åren
bebygda öarna setts.
Den skiljande vågen redts
en graf i grönska, som söfver,
och slingrande sig däröfver
i kvällen, den skumma och stilla,
går stig från villa till villa,
och tyst öfver starrgrässtråna
de lättaste, nättaste skor —
och dimman, som långsamt förtätas,
syns dunkel i skuggorna flätas
och sanka ängsmarken tråna
i ångornas fuktiga flor.
Där fordom solskenet blekte
de badande gäddornas rygg
och blänkande småfisken lekte
och lefde bland drunknande mygg,
nu gräs gror i tofvig klunga,
och yrande blåsten ruskar
i greniga videbuskar,
så unga stammarna gunga.
När natten sedan tar vid
och mörkret spiran i handen,
förtjusande fläktar vid stranden
med hemlig, hviskande id
de välkända stroferna samla
till sagan, den eviga, gamla.

Frosten.

„Herre, du som alt förmår,
gif i år ett lyckligt år ...
bönen till din himmel går,
Herre, Herre, hör den!“

En augusti-morgonväkt,

inga moln och ingen fläkt,
men en kylig andedräkt
rufvar öfver skörden.

Det är frosten, som är här,
åkerns gröda den begär —
odlarns lön för alt besvär
skoningslöst förstör den.

„Herre, du som alt förmår,
Herre, gif oss bröd i år ...
bönen till din himmel går,
Herre, Herre, hör den!“

Sonett.

Obanad stigen öfver heden går
och stormen hörs i skogens toppar rifva.
„Gråt inte, liten min! Mor ville gifva
alt, alt för dig, men intet hon förmår.

Förgäfves har jag letat efter spår
i denna djupa snö. Hvad skall det blifva
af oss i natt? — Se, drifva efter drifva
så långt min blick i detta mörker når!

Ja, barnet mitt, här tvingas vi att domna
af vinterns köld. Hvad angå nattens ljud
oss båda vandrare och vilsekomna?

Var inte rädd att dö ... måhända åter
vi se hvarandra, du och jag, hos Gud,
som öfvergifvit oss, men som förlåter“.

En saga.

I mörkret på bärgets kullriga rygg
red trollet, med minen så trotsig och trygg.

Med rinnande ögon det stirrar på landen,
som ligga i svartaste natt för dess fot,
dess hjärna är vanvett, dess blick bådar hot
och klubban är tung, som det håller i handen.

Nu öppnar det gapet — och ut därifrån
det spyr öfver jorden sitt skärande hån:

„Eho, som mig nekar att tjäna, jag reder
i skuggornas innersta boning en graf.
Ja, hela naturen skall varda min slaf ...
I okända makter, jag utmanar eder!“

Och orden de skalla kring jordens rund,
så solen blir störd i sin lofliga blund.

Af vrede han rodnar och hvässer sin flamma
och springer ur hafvet med strålande lans,
och strax mister trollet sin klubba och sans

och bländas och stickes ihjäl med detsamma.

Dock skriar det vildt, då det faller till grus;
„Den vare fördömd, hvilkens vapen är ljus!“

En annan saga.

Prinsessan hon sofver i himmelsäng,
med bara armar om kudden,
och solen bryter, af ifver att se,
mot fönstergardinerna udden.

Hon sofver så lycklig — hon aldrig haft
en önskan, som blifvit besviken,
ty pappa är mäktig, fast stundom sträng,
och konung i många riken.

Prinsessan hon drömmer en barndomsdröm
om fjär’lar och blommor, så ljufva —
om lekar i parken, när amman var hök
och hon, med tärnorna, dufva.

Prinsessan hon sitter i fadrens knä,
han gyllene lockarna smeker:
„Den tiden kommer, innan du tror,
då föga mera du leker.“

Prinsessan undrar — men glömmer det fort
och dagen som vanligt förnöter,
till dess en yngling i parkens port,
med koger och båge, hon möter.

Prinsessan med hemliga ögonkast
beundrar gestalten, den långa,
och ropar dristigt ett sakta „tag fast!“
och springer ... och tages till fånga.

I parkens allra tätaste snår
de unga leka och rasa.
Men amman söker och finner och får
snart syn på de två — o fasa!

Prinsessan stängs i sin kammare strax
och gråter om natten sig vaken.
Men kungen, som tror hennes hjärta af vax,
han tänker ej mera på saken.

En dag han säger: „Min dotter, en prins
har friat — du bör honom taga.“
Prinsessan svarar, ty *honom* hon mins:
„Förr tager jag mig af daga!“

Då vredgas den gamle: „Ett dygn blott till,
och bröllopet här skall firas!
Det båtar ej vägra, det blir som jag vill ...
i morgon din brudkrans viras.“

Så sades. — Men jägaren glömmer ej.
Han redan har undgått spaning,
och känner prinsessans gråtande nej
och följer sitt hjärtas maning.

Prinsessan hon klagar, i bön till Gud:
„Gif hällre mig döden, du grymma!“ —
I stället ger jägarn på kvällen bud,
på natten de unga rymma.

Nu rasar kungen. Att leta man går
bland undersåtar och grannar.
Förgäfves. — Det finnes ej minsta spår.
Sin dotter kungen förbannar.

Till sist man slutar att söka dem
och dömer som döda de flydda.
Men skogens innersta vet deras hem,
en grotta, som tjänar till hydda.

I dennas enslighet ingen stör —
ack, tänk om kungen dem såge!
Prinsessan en brasa på hällen gör,
han jagar med pil och båge.

När natten kommer, och alt blir tyst
i skogen, den vilda och vida,
och hon blifvit kyst och han blifvit kyst,
så somna de sida vid sida.

Prinsessan hon drömmer en kärleksdröm
om löjen och tårar, så ljufva,
och alla slags lekar, där *han* är hök
och hon allena är dufva.

När därpå morgonen randas klar,
och mörkret har flytt och farit,
då kvittrar lärkan ett jublande svar
på frågan hur natten varit.

Dock stundom om dagarna, äfven nu,
lär jägaren säga bedröfvadt:
„Du hade ett rike att ärfva, du,
och arfvet har jag dig beröfvat ...“

Det talet bryter hon af i dess midt
och svarar med ord, som dessa:
„Mitt bästa rike är hjärtat ditt —
du käre ... *nu* är jag prinsessa!“

Sonett.

Man skyndat på med kvällens hvardagsgöra,
tils kvarnens buller, själfva barnens skrik,
på hvilka bygden annars är så rik,

och smedjans hammarslag ej mera störa.

Nu når ett annat ljud de gamlas öra;
nu tonar gält harmonikans musik,
och stundom låter då en krusad flik
af ån invid sitt sakta vågspel höra.

Och han, som har en späckad börs i fickan,
ett eget hemman, starka armar tvänne
och liten skänk att ge i smyg från sta’n,

han får nog taga hårdare i flickan
och får nog flera gunstbevis af henne,
än hon består åt någon fattig fan.

Ångbåtsinteriör.

„Kanske städerskan är snäll,
ställer blommorna i vatten ...
tror hon det blir blåst på natten?
Det är, Gud ske lof, i kväll
ganska tyst och lugnt på fjärden.
Sissi, lägg för alt i världen
inte sakerna så där —
kappan kan du hänga här!
Månne någon hytt är ledig?
Städerskan är bara god,
lämnar väskan där den stod.
Sissi, du ska inte ge dig
upp på däcket mer, min vän,
där är redan mörkt och fuktigt.
Var så snäll, stäng dörrn igen!
Annars är det rätt besvärligt
för en gammal fru, som jag,
resa ut en ruskig dag.
Om det sedan blåser duktigt,
mår jag illa, så förfärligt.

Bädda hufvudgärden låg ...
ja, så där skall kudden vara,
och var vänlig, kom ihåg
väcka oss, om det blir fara.
Jag har aldrig varit förr
så pass långt ifrån min dörr.
Äro vi de enda här?
Jag förmodar båten bär
ogeneradt några flera?
Håll ej fönstret öppet mera,
mamma fryser nog ändå.
Går ej båten klockan två?
Jag var kanske dum, som drack
te där borta på hotellet ...

kunnat dricka här i stället.
Brukar båten mycket rulla?
— — — — — — — — —
Sissi, vi ska gå att lulla.
Tack nu, bästa fröken, tack!“

* * *

„Städerskan såg hygglig ut,
fann du, Sissi, ej detsamma?
Vänta litet, så ska mamma
se om vägkosten är slut.
Vet du, Sissi, jag har skrifvit
att vi kommit oss på väg,
och hur länge det kan dröja.
Tror du öfre sängen blifvit
fästad, så den håller, säg?
Sissi, här är din pomada
och din borste och din tröja.
Hvar i alla da’r är kråset ...
vet du säkert det var med?
Tog ej någon nu i låset?
Vi få vara mer än glada,
om man lämnar oss i fred.
Månne det är hyggligt vatten.?.
Sissi, Sissi min, låt bli!
Hvad jag vore glad, om natten
vore lyckligen förbi!
Hör, hur man där ute trängs ...
ä’cke det förskräckligt ... ä’cke?
Kors, så illa stickadt täcke!
Sissi, nu går jag till sängs.
Huru är det riktigt fatt?
Om du känner dig må illa,
ska du ligga riktigt stilla. —
Sof nu, Sissi min ... god-natt!
— — — — — — — — —
— — — — — — — — —
Sissi, är du vaken.?. nej.
Det är lycka att hon ej
mera kan i drömmen höra
hvad man sjunger i salongen.
Usch, hvad väsen herrar föra!
— — — — — — — — —
Gud ske lof, nu tystnar sången.“

* * *

„Hämta morgonkaffet hit,

här är mera lä för vinden!
Sissi, du är blek om kinden ...
mamma dricker det på bit.
Ser du, sådant bröd de ha!
Vi ha hemma lika bra,
tror du inte.?. bättre, ja.
Ah, god-morgon, herr kapten!
Tack, så här pass vackert väder
gör mig inte något men.
Stor och ståtlig båt, den här ...
går den in till många städer?
Men, kapten, hvad är det där,
som man ser där sjön syns sluta?
Sissi, titta dit: en skuta!
Ja, nu kan jag se dess stam. —
Hvilken tid på dagen torde,
herr kapten, vi komma fram?
Klockan elfva! Åh, jag borde
skynda ner för att se åt
hvar vår kappsäck står att finna?
Vänta, herr kapten ... förlåt,
båten dröjer, eller hur,
så pass länge att vi hinna
lyckligen bege oss ur?
Riktigt lugna.?. det var tur. —
Vill du, Sissi, hämta kappan,
här är inte fritt från drag ...
barnet mitt, fall ej i trappan!
Hvad det kändes trygt, om jag
hade här den kära pappan.
— — — — — — — — — —
Tack, min pia.!. Se’n i dag,
om vi öfverlefva detta,
ha vi mycket att berätta.“

Vakt ombord.

På skonerten klockan i rappet slår två,
och trögt de nattliga vindarna gå
med duggande regn genom tågen.
Förrädiskt domnar den rymliga fjärd,
där lommen häjdat sin pilgrimsfärd
och låter sig vaggas af vågen.

Den röda, sömniga lyktan är tänd
och visar i mörkret, mot stranden vänd,
hvar fartyget ligger för ankar.
En jungman på däcket går af och an
och tycker sig äga ej annat, han,
än tunga och sorgliga tankar.

Från varfvet blinkar ur stugorna ljus;
kamraterna där få ett ärligt rus
med dans och annat till bästa,
ty styrmannen for till staden i går —
och därför borde man ta sig en tår,
funderade genast de flesta.

Men när så aftonen ändtligen kom
och kort i ruffen spelades om
hvem vakt ombord skulle blifva,
var jungmannen ifrig och utan tur
och kom till korta och viste ej hur
de andra förstodo att gifva.

Nu vandrar han ensam, stannar ibland,
betraktande girigt ljuset i land,
och gnolar och fryser och tänker,
att gladt han gåfve, han vet ej hvad,
om hälst på ett ryck han sluppe åstad
dit bort, där på afstånd det blänker.

Han stirrar med längtan i rymden ut
och söker gissa när gillet tar slut,
tils timmarnas gång han glömmer;
se'n smyger han plötsligt till skansens kvalm
och borrar sig ned i bolster och halm
och somnar i ilskan och drömmer:

Han finner sig vara i smyckad sal,
där redaren bjuder på sjömansbal
och flickor långs väggarna vänta.
Han hålles för ställets raskaste fyr
och tycker sig dansa, svettig och yr,
med strandens vackraste jänta.

Försåtligt nära hon är med sin kind,
och golfvet rundt bär det af som en vind,
så ljuset i vändningen släckes;
hon känner hans starka arm om sin hals
och gör honom ej något motstånd alls,
han kysser den kinden — och väckes.

I kojen ligger han, dörren gått opp,
och regnet, som faller i stora dropp,
hörs slå mot däcket på skutan.
Han, undrande, blickar sig stint omkring,
men varsnar i förstone ingenting,
igenkänner ej ens kajutan.

Jaså, de kommit, så vidt han kan se ...
de säkert förplägat sig tappert, de,
och inte ett grand honom saknat.
Den närmaste snafvat på golfvet, nöjd,

en annan blifvit i trappan förtöjd
och väsnats, så jungmannen vaknat.

Hur underligt dagern skiftar i grått ...
men tänk, hvad de andra gossarna fått
i natt lefva om efter dansen!
Hans dröm var fager och lockande — ja,
i lifvet har han det sällan så bra:
„Ohoj, pojkar, opp och ur skansen!“

Från hamnen.

Den stora ångaren hämtar tjära
tre verst från staden, i regn och dusk.
Bland ved och tunnor stå arbetskarlar
och vid en trilla en herrskapskusk.
Af passagerarna ha de flesta
försvunnit redan och gått till kojs;
man hör blott dyningens skvalp mot bryggan
och vinschens gnissel och folkets nojs.

I värdshussalen, tils båten lastat,
en vän och jag hafva stannat kvar.
Två andra resande stå vid disken
och taga helan med kaviar.
I mindre rummet, hvars dörr är öppen,
ha stadsbor satt sig att spela kort;
till oss gör värden igen en utflykt,
som redan ofta i kväll han gjort.

„Hvem är den ensamma, mörka flickan,
som syns på tröskeln i brokig dräkt?“

„Hon heter Leila, en sextonåring,
med far och mor af zigenar-släkt. —
Hör, lilla tatterska (fortfar värden),
du är minsann inte annars blyg,
stig fram och hälsa på dessa herrar
och stå ej så för dig själf i smyg!
Du borde visa dem hur du dansar ...
skjut undan mattan mot väggen där!
Jag vågar lofva (på oss han syftar),
att du belönas för ditt besvär.“

„Ja, haf
den vänligheten och gör till viljes ...
se, denna penning blir genast din.“
Hon höjer hufvudet, tvekar smått
och tyckes först om en stund förstått.
Ett flyktigt leende lyser: „Min?
Gif mig en till och jag lyder, herre!“ —
Jag gaf.

Hon lyfter armarna, står orörlig,

med blicken drömmande, en sekund;
så märks en vaggning, lik sommarvågens,
och hon har börjat i nästa stund.
Smärt är din midja och rundad höften,
din arm är blottad och huden glatt;
än lockar ögat med tusen löften,
än ljunga blixtar utur dess natt.

Som om du såge
hur son af steppen
på hingst, som frustar,
far dig emot,
så fladdrar locken
och hettar kinden,
så vild blir takten
och snabb din fot.

Som om du hörde
i tältets skugga,
där gömd du väntar,
en älskad röst,
så vekt blir draget
kring munnens linjer,
så våldsamt häfves
ditt unga bröst.

Säg, har du lärt dig i midnattstimman,
när månen segrande går ur dimman,
af älfvens älfvor de tysta fjät?
Säg, har du fått, innan morgon randats,
i bärgets inre en dryck, som blandats
af trollens mäktiga majestät?
Hvem gaf dig konsten att så förtjusa
och så bedårande soligt le?
Hvem gaf dig vingar, så sällsamt ljusa,
att mina ögon dem icke se?

Du stannar, Leila, och elden slocknar
i dina blickar ... din kind är våt!
Hon andas tungt, drar sig bort i mörkret
och brister snyftande ut i gråt.
— — — — — — — — — — —

I värdshussalen, tils båten lastat,
min vän och jag sitta tysta kvar.
Två andra resande stå vid disken
och taga tersen med kaviar.

Vid uppbådet.

Det regnar smått,
och stundom blott
på molnen solen gläntar. —

I stugans sal
ett femtital
af unga karlar väntar.

Studenten står,
så fin och nätt,
bland dem och gör sig viktig.
Och han är ett
och tjugo år,
och därför värnepliktig.

Och nu skall han,
en herreman,
bland drängar och gesäller,
fast det är kallt,
klä’ af sig alt,
när ropet honom gäller.

En disig fukt
och tobaksrök
i salens dunkel blandas
med vadmalslukt
och den af kök.
så han har svårt att andas.

„Sjuk, eller hur?
Hm, den har tur,
som många krämpor äger“. —
Han frågas ut,
och vet till slut
ej mera hvad han säger.

Han svarar ja
och svarar nej
och hade lust att skrika:
må honom ta
man eller ej ...
det kvittar honom lika!

Så mätes han
utaf en man
med hårda väbel-näfvar;
att visa sig
som stark och vig
studenten icke sträfvar.

Ett ögonblick
ännu förgår,
tils granskningen är öfver
och med en nick
han återfår
de kläder han behöfver.

Ur stugans sal

studenten brådt
går ut, så snart han kan det.
Han har förstått
att han för smal
befans för fosterlandet.

Icke kärlek — endast lek.

Dagens tanke, nattens dröm:
lefva — lefva af sin söm.

Utan fader, utan moder —
utan syster, utan broder.

Fastän ensam, ej förledd —
tidigt uppe, sent i bädd.

Fastän fattig, glädtigt sinne —
aldrig ute, alltid inne.

Flydde alt hvad karlar hette —
tils han kom, ack ja, den rätte.

Flink och flitig vid sin söm —
ömsom blyg och ömsom öm.

Lät af kyssar sig beveka —
kunde intet honom neka ...

Dubbelt flitig med sin nål —
tänker blott på giftermål.

Handen darrar, ögat gråter —
hvarför kommer han ej åter?

Tviflet växer dag för dag. —
Nyss så kraftig, nu så svag.

Gången mattas, kinden bränner
hemligheten ingen känner.

Äfven han, den rätte, svek:
icke kärlek — endast lek!

Sorg.
1.

Kupékamraten, en barndomsvän,
satt länge tyst i sitt hörn och rökte,
tils jag min tidning beslutsamt lade
ifrån mig, gäspande, och försökte
att få dispyten i gång igen.
Då tog han sakta min hand och sade:
„Så lugn jag känner mig nu på färden,
se'n hon mig gifvit sitt ja, sin själ.
En blick af trohet var vårt farväl,
när jag drog ut i den vida världen.

En man, förälskad som jag, ej fins,

och hvar min härliga flickas like?
Ehuru fjärran från hennes dörr,
jag vet hon tänker på mig som förr —
jag är den rikaste bland de rike,
ett söndagsbarn och en lycko-prins.
Snart för mig åter min väg mot norden,
till fosterbygden; jag har ej ro
att vänta längre, vi bygga bo
och bli det sällaste par på jorden.
Jag är så sprittande glad till sinnes.
Arbeta skall jag med lust för två,
till stacken drar äfven hon sitt strå,
och väg skall brytas, om väg ej finnes.
Vi äro unga till själ och kropp,
med friska krafter och framtidshopp.

Och blir min härliga, stolta flicka
en lycklig moder, och ej blott maka —
då skall vårt lif varda rikt som dens,
för hvilken sällheten ej har gräns,
och jag skall gärna för dem försaka
alt, alt, ja alt!

Jag vill ständigt blicka
mot detta kommande ... ej tillbaka.“

——

2.

Vid första, flyktiga ögonkast
jag såg förändringen och förskräktes.
Då log han bittert — den hand mig räktes
var kall, men rösten som fordom fast:
„Min saga är sorg, mitt lif är öde —
jag lefver än, men hör till de döde.

Det har förlamat mig, detta slag.
Jag kan, jag vill ej förstå det.
Att hafva hunnit så långt, som jag,
mot målet — och så ej nå det!
En blick af trohet i minnet jag ser,
och dock ... jag får inte tvifla mer.
Ja, falsk hon varit — nu är det sagdt.
Af hennes svek till förtviflan bragt,
jag nu har lärt mig förakt ... förakt!

Hur annorlunda det kunnat gå!
Numera ingen jag litar på.
Min saga är sorg, mitt lif är öde —
jag lefver än, men hör till de döde.“

Dödsvaka.

„Ställ undan lampan, ty skenet plågar,
och gif så isen åt mig igen!
Hvad visar klockan? Half tre? Förgäfves
är hvarje hopp — men han andas än.

Hnr döden dröjer! Man knappast varsnar
att bröstet häfver sig mera. Hör,
hur vintern hopar i nattens mörker
sin snö i drifvor här utanför.

Se — där är boken han senast läste,
i går på kvällen. Hvem trodde då,
att detta lif var bestämdt att sluta
så sorgligt snart ... och att sluta så?“

När störst är kraften, skall kraften brytas.
Nog är det bittert. — Du stackars vän,
ditt slutna öga kan mer ej tala,
du vet af intet, men andas än.

Med ens förlamad är all din styrka,
din hand den ligger så hvit och svag.
Jag kan ej mera än vaka hos dig ...
o, att jag kunde — nog ville jag!

Vi delat mycket i lifvets skiften —
du var så trofast i smått, som stort.
Jag vet du gärna och helt förlåtit,
om mot min vilja jag sorg dig gjort.

Ditt kära anlete! Hur det rodnat
af harm vid alt hvad du ej fann rätt!
Du stred för sanningens seger ständigt
med fanatism, ty ditt blod var hett.

Nu är din kind lika blek som kudden,
som bär ditt lockiga hufvud. „Märk,
hur skarpa dragen kring munnen blifvit“.
Kom, död, gör slut på ditt grymma värk!

Låt utan plågor hans lif få slockna —
snart ändar natten, snart blir det dag.
Se, ögat öppnar sig ... blicken stirrar ...
ett sista, rosslande andedrag.

„Bort, bort med lampan och upp gardinen!“
Så ... gamle gosse ... du har det godt.
Nu vet du mera, än vi. Med döden
lifsgåtans lösning du säkrast nått.

2.

MÄRCHEN

Heidelberg mars 1888.

Märchen.

1.

En dimmig morgon vid Neckar döljer
de stolta höjdernas form och färg.
Hur ifrigt främlingens blick än spanar,
han varsnar intet, han endast anar ...
så klarnar plötsligt, och häpen följer
han vägens krökning till Heidelberg.
Bjärt ligger dalen af våren klädd.
Nu äro töcknen med ens försvunna
från dessa stränder, som knappast unna
åt staden grund och åt floden bädd.
Röd lyser mullen, där odlarn jämnat
en brant för vinet med trägen flit;
på andra ställen har solen lämnat
af snö en mörknande sida hvit.
Blott här och där, som för tidigt, lurar
en ljusgrön fläck mellan rankans murar.

——

2.

När daggen brustit och det är dag,
man ser som vanligt på bron en kvinna,
med vacker hållning och vackra drag.
Mot slättens stigar hon går helt sakta,
de mörka ögonen blott betrakta,
och mer än andra hon tyckes finna
i denna under-natur behag.

På södra sluttningens slottsruiner
och gårdsfasadernas rika prakt,
dem brand och plundring ha ödelagt,
i varma skiftningar solen skiner.
Med stungna ögon står furstens borg,
och hundraåriga murgrönsrefvor
begärligt klänga i tornens skrefvor —
det hela är en förstenad sorg.
De älsta husen, bland trånga gränder,
ses lågt vid foten af denna tron,
och bortom dessa en kylig ton,
ett silfverskir öfver fjärran stränder.

Grön ringlar floden sig fram i grus.
Försiktigt undan dess strida fåror
ros tegelpråmar med långa åror,
och från fabrikernas dam vid kvarnen
hörs hjulens buller och strömmens brus. —
Långs alla kajerna leka barnen.

——

3.

Där bärgens linjer med ens ta slut,
som om med luften de sammanflöte,
och slätten breder sig vida ut
och gömmer Neckar uti sitt sköte —
där kom han henne en kväll till möte.

De ljusa, knoppande bladen dofta,
den höga himmeln från moln är fri,
men vägen öde och tom som ofta.
Hon ser ej upp, när han går förbi.
Han stannar, böjer sig hastigt, hinner
med några steg henne åter fatt
och frågar, lyftande på sin hatt,
i glädtig ton, med en röst, som vinner:
„Förlåt ... men denna är er måhända?“
Att kinden rodnar, han märker ej.
Hon svarar vänligt:„En ring? Nej, nej,
Ni tager miste“ — och ämnar vända ...

Då ler han stilla — och kastar ringen.
Där spåras tillförsikt i hans sätt,
men kinden bleknar, han märker det.
„Ifall en främling, som känner ingen,
på strandens stig finner Neckarguld,
blir lyckan honom i kärlek huld,
om strax åt floden han återger det
och blott en kvinna ... en vacker ... ser det.
Är inte detta en sällsam sägen?“

Så går för henne han tyst ur vägen.

——

4.

Hur flodens vatten är brunt till färgen!
Och molnen hänga så lågt i dag,
som om de böljade fram ur bärgen.

På bron de hunnit sitt första slag
i sakta mak och i bredd, de tvänne.
Men ej ett ord har han sagt till henne,
och hon blott log, när han vände om
och öfver gatan så ödmjukt kom.
De stå vid skranket och blicka ned:
en gubbe sågar på stranden ved
bland tunnor, kvastar och gäss och bräder
och svultna ungar i slitna kläder.
Bredvid, på bänken, en mor ger di
och hennes granne beskäftigt stickar —
familjelif inför allas blickar.

„Vi äro nästan de enda, vi,
som utan arbete“ — och hon nickar
— „i allsköns lätja gå här omkring.
Ja, det förhållandet — ej er ring,
och inte häller er djärfva sägen —
oss förde samman i går på vägen“.

De börja åter sin gång på bron.
„Ni tyckes ensam“ — hon orden säger
i en till hälften beslöjad ton,
som hennes stämma allena äger.
„Och, utom det, är Ni sorgsen, tror jag“
Först nu sitt hufvud hon flyktigt höjer:
„Snart andra sommaren redan bor jag
i denna sagornas älsklingsstad.
Hvem vet hur länge ännu jag dröjer?
Här äro alla konturer mjuka,
man andas lättare — vet Ni hvad,
försynen skapat den visst för sjuka.
Ni är förvånad och tviflar smått ...
Ack, har Ni någonsin fullt förstått
hvad det vill säga att vara ensam?
Ja, svara öppet och ärligt! — Grodt,
den känslan hafva vi två gemensam.
— — — — — — — — — — — —
Ni ämnar spörja hvad namn jag bär?
Förklarligt nog ... men hvad kan Ni vinna?
Jag har ej frågat er hvem Ni är —
låt mig då vara helt enkelt kvinna“.

——

5.

På slottets park och terrasser gjuter
den blanka solen sin middagsglöd,
och öfver gångarnas sand den flammar
bland vridna skuggor från tusen stammar.

Hon sitter kvar på den plats han bjöd,
med slutna ögon, och njuter ... njuter.
„Ni vill ej lyda, Ni vill befalla.
Igen mitt namn? Ni är barnslig. — Nå,
Ni kan ju gärna mig Märchen kalla,
ifall Ni finner det bättre så“.
Hon fortfar långsamt, med parasollen
halft omedvetet mot marken sänkt,
så han kan se henne hel och hållen:
„Jag talar blott hvad jag värkligt tänkt.
Det är en lycka att jag är rik
och ej de flesta i vanor lik.

Den enda regel, som styr min lefnad,
är den, att sörja för egen trefnad.
Jag är ej bitter, det fins ej spår
af hån i det, som jag nu er säger:
när dagen kommer och när den går,
jag undersöker hur pulsen slår
och feberns styrka — och hvad jag väger.
Se denna hand ... den är sällsynt fin“
— hon yttrar alt med beherskad smärta,
men med en lidandes trötta min —
„hvem skulle tro, att dess ägarinna
är en af läkarne dödsdömd kvinna?
Dock vittnar därom mitt eget hjärta.
Ja, denna tanke kan synas tung,
om man, som Ni “— och hon ler —„ är ung.
Likt hvarje sjukling ha mången gång
mig vårens vindar af hopp berusat;
när sommarn ljudit af fågelsång,
jag luftslott bygt, hvilka tiden grusat.
Jag i mitt väsen, min längtan såg
den dolda kraft, som en annan lyfte
så högt, så högt — och som dennes håg
förstod att väcka för ädelt syfte.
Det var en lek af min fantasi,
ett hjärtlöst gyckel, en komedi. —
Men jag förgäter — ack ja, dess värre,
det är förbjudet och är ej sed,
att tala så med en ... med en herre,
som tredje gången man talar med.
Jag är för visso att mycket klandra.
Härnäst, när åter vi se hvarandra
(er blick förråder att snart det sker),
då må det blifva som gamla vänner“
— och åter sorgset och matt hon ler.
„Att vara till är dock stundom skönt,
när safter stiga och alt blir grönt —
ja, lust att lefva i dag jag känner“.

——

6.

„Hvar gång altanen min fot beträdt,
vid balustraden jag gärna stannat
och med beundran mot slottet sett.
Då har jag syner — jag kan ej annat.
Jag sökt att skapa ur sagans minne
en bild, till tankarnas tidsfördrif,
af det romantiska riddarlif,

som en gång lefvat och dött där inne.
Det bar inom sig en poesi,
som nu är konstlad och halft förgången;
vi hafva prosan till afgud, vi —
och därför ger jag mig gärna fången.
Ack, tänk er slottet i all dess glans
i forna tider ... mitt öga bländas:
se, paren ställa sig upp till dans,
och rundt terrasserna facklor tändas.
Hör, hvilken klang ifrån vapensalen! —
Och ingen varsnar hur kvällen flyr
och natten nalkas ... med äfventyr.
— — — — — — — — — — — —
Min blick jag riktar igen mot dalen,
där några blinkande ljus jag ser,
ty åter slottet är öfvergifvet.

Det har ej fallit mig in att tveka
att tala öppet i alt med er ...
jag aldrig kunnat mig själf förneka.
Nu vill jag tygla min fantasi.
Den dom, som drager en gräns för lifvet,
på en gång binder och gör mig fri.
Som Ni jag säger: jag känner ingen!
Men jag, som Ni — har ej funnit ringen“.

——

7.

När bortom tullen de nått fabriken
och slättens bördiga, bruna ängd,
där vägen går mellan breda diken
och äpplestammar i ändlös mängd,
hon brister ut med en plötslig ifver,
som blodet till hennes kinder drifver:
„Låt vagnen stanna, vi stiga ur
och göra hällre till fots en tur
mot bygdens gårdar och fält, helt sakta.
— — — — — — — — — — — —
Nej, hvilka krypande, låga hus
vid järnvägsvallen man bygt ... betrakta
hur horisonten är sällsamt ljus!
Och denna dämpade, hvita dager,
hur den ger stämning — fast den bedrager.
— Ack, hvem har retat dig, stackars lille,
som står i leran och gråter så,
som om det just vore det du ville?
Ur munnen fingret och mössan på!“

Nu gå de vidare mellan träna. —

Hon andas luften i djupa drag,
och muntra, skämtsamma ord förläna
åt hennes väsen ett nytt behag.
„Jag vet ej hvarför jag här förnimmer
en sådan känsla utaf ... ja hvad?
Jag är så stormande lefnadsglad,
att jag ser alt i ett rosenskimmer
af idel lycka och idel fred“. —
Han är förvånad, men ryckes med,
och bådas klingande skratt hörs ljuda —
tils tvärt hon häjdar sig, midt på vägen,
och yttrar, icke ett grand förlägen:
„Vi äro gamla bekanta nu
och ingen, tänker jag, lär förbjuda
att hädanefter jag säger ... *du*“.

Hon kan ej hålla sig mer — hon skrattar
och glädtigt stämmer han in igen,
men tystnar strax ... hennes hand han fattar
och trycker eldigt en kyss på den.

——

8.

„Nu, när jag pröfvar mig själf, allena —
är jag densamma, som förr jag var?
Jag är en kvinna, som älskar ... sena,
ostörda timmar ha gifvit svar.

Nyss var det ebb i mitt sorgsna sinne,
nn spränger känslornas flod dess dam;
nyss var det mörker och tyst där inne,
nu tränger jubel och ljus dit fram.

Du varma våg, som mitt hjärta fyller,
till dina källor vänd om igen!
Du glimt af sol, som min värld förgyller,
vänd om din fackla och krossa den!

Min unga lycka jag får begråta,
men aldrig skänka ett eget hem,
ty några människor nödgas låta
sin längtan dö — och jag hör till dem.

Hvad båtar trotsa, hvad båtar klaga,
hvad skulle varda utaf oss två?
Han bör ej gifva och jag ej taga —
är det ej bättre att skiljas då?

Ja, glimt af sol, som min värld förgyller,
vänd om din fackla och krossa den!
Du varma våg, som mitt hjärta fyller,

till dina källor vänd om igen!“

——

9.

Verandadörrarna stå på glänt,
ty sommarvindar, ur dvalan väkta
af vårens värme, där ute fläkta,
och äfven svalorna återvändt.
Det vilda vinet i klungor växer
kring fönsterposterna och balkongen;
ifrån planteringen, nedanför
den hvita villans portal, man hör
hur bladen prassla och fågelsången.
„Se, hela landskapet stjäl reflexer
af himmelns rodnande aftonsky.
Den är förtjusande, denna vy!“

Hon gifvit honom sin ena hand,
som tyst och tacksamt han sakta smeker.
Kring hennes läppar som vanligt leker
ett sorgset leende drag ibland.
„Hur länge, länge har jag ej väntat
på denna lycka för mig också!
Och dock — hur skrämmande lätt det händt att
vi aldrig skulle ha mötts, vi två“.

Hon drar sig undan hans arm och går
med trötta, långsamma steg till flygeln.
„Hvad nu jag känner du ej förstår —
och knapt jag själf, ty i många år
jag hållit känslorna stramt i tygeln.
Nu må de tala, men i musik,
där jag har rätt till att trotsa hinder.
Ett ord befriar mig ej, det binder,
och Märchen aldrig på dem var rik“.

I början spelar hon lugnt och dämpadt.
Af hvart ackord och af hvarje drill
hans själ kan, anande, sluta till
hur med sin kärlek en strid hon kämpat.
Men så blir takten alt mera vild,
ur instrumentet en yster skara
af segerbådande toner stormar,
till dess hon plötsligt af dessa formar
med djärfva grepp en fantastisk bild
af lifvet, sådant det kunde vara.
Och därpå spelet igen blir lent,
som hade ekot fått nya vingar,
då öfver strängarna det förklingar.

Med ens hon reser sig upp från stolen:
„Jag är en dåre! Det är för sent. —
Du må ej detta som tvekan tyda.
Jag får ej stirra mig blind på solen,
ty jag, den äldre af oss, är den,
som måste hafva besinning än.
Jag känner domen, som jag bör lyda,
och får ej hoppas på någon annan“.

Hon lutar hufvudet mot hans bröst,
och ömt han kysser den bleka pannan.
När dolda tårar hans blick förblinda,
hon hviskar rörd med sin mjuka röst:
„Ack, stode tusende kring oss här,
jag om din hals ville armen linda,
att visa dem hur jag har dig kär.
Jag älskar dig, medan än en gnista
af lif jag äger. — Du vet det nog,
dig, endast dig, har jag svårt att mista,
ty så du Märchen tillfångatog.
— — — — — — — — — — — —
Ännu en kyss ... låt det bli den sista ...“

——

10.

Luzern i maj.

„För mig, den flyende, återstår
att dessa rader till afsked skrifva:

Sök ej att finna den väg jag går,
förgäfves vore ändå din möda,
ty här förlorar du hvarje spår —
och utan vittnen jag vill förblöda.
Låt glömskans fallande flingor blifva
de hvita rosorna på min graf ...
haf tack för alt hvad ditt hjärta gaf,
och tack för alt hvad det velat gifva!
Jag handlar blott till ditt eget bästa.
Det var först nyligen jag förstod,
att aldrig finge jag, aldrig, mod
att vid mitt öde en annans fästa.
Då tog jag ändtligen mitt beslut —
och nu min strid har jag kämpat ut.

Men du ... blif lycklig ... och må du glömma
den korta dröm, som vi djärfdes drömma!
Jag bure hand på mitt usla lif,
om ej det lefde af detta minne.

Du fann i drömmen, med mannens sinne,
ett sysslolöshetens tidsfördrif,
med nästan ömkan som grund där inne,
låt vara vänskap kom till också.

Du vill ej varsna det själf — *jag* gör det,
men klagar ej, ty du rår ej för det,
och kan ej häller dig förebrå.
— — — — — — — — — — — — —

Arbeta ... hata ... och mins att lifvet
ej vardt af kärlekens Gud oss gifvet ...
måhända finner du lyckan då!

Snart glömskans fallande flingor blifvit
de enda rosorna på min graf.
Haf tack för alt hvad ditt hjärta gaf —
jag vet hvad nu jag i gengäld gifvit“.

KAREL OCH MARÚNA

Prag februari 1889.

Karel och Marúna.

1.

Hon är den vackra Marúna,
en borgarflicka från Prag,
med ögon, blixtrande, bruna,
med läppar som röda koraller,
med hår, som i vågor faller,
kring blottade skuldran ett galler,
och tusen andra behag.
Hon går så lätt som gasellen,
när skygt den smyger om kvällen
till skogarnas vattendrag,
hon sjunger som näktergalen,
hvars stämma lockar i dalen,
och skrattar hon, hvilket händer
i glammande lag ibland,
man ser hennes hvita tänder,
och blicken hon ynglingen sänder
hans hjärta sticker i brand. —
Hon fylt sitt sjuttonde år
och modrens förrättning sköter;
beundrande ögon hon möter,
så ofta på gatan hon går.

Och Karel, den rike och glade
studenten från Wien, är han,
som en gång bedjande lade
sin arm i hennes och sade
att om blott henne han hade,
så fans ej stoltare man.

På höjden af borgens trappa
en morgon han talar så,
i kårens brämade kappa
med guldbroderier på.
De stannat vid balustraden,
högt, högt ofvan Moldau-staden
och högt ofvan tränas toppar.
Sitt finger hon tankspridt doppar
i regnets glittrande droppar,
men svarar ej och vill gå.

Och Karel är han, som vågar
på skuldran trycka en kyss,
och åter och åter frågar
och ber han detsamma som nyss.

Då ryggar hon — blicken lågar,
den mörka kinden blir hvit:
„Jag borde ej följt er hit.
Ni är den slösande, rike,
förnäme baronen från Wien —
jag aldrig kan blifva er like,
för mig är Ni altför fin.
Och fattiga flickor må,
hur ljuft än frestelsen klingar,
till herrar ej sätta sin lit.
Jag vet hur det brukar gå;
hur mången stackare bringar
ej mannen på fall med flit!
Jag tror ej ett ord, ej ett enda ...
nu är det för alltid sagdt.
Ni må till andra er vända,
ty jag är nog på min vakt“.
Hon närmar sig trapporna, lämnar
platformen och ilar åstad.
Han stampar i marken och ämnar ...
han vet icke själf ens hvad.

Han ser huru bort hon hastar,
men följer ej hennes färd:
„Min kärlek så du förkastar,
som vore den intet värd.
Ja, grymt du behandlar mig — men
när märker väl älskaren felen,
ack när, hos sitt hjärtas vän?
För mig förblir du juvelen
i lyckans gyllene skrin,
som ödet, det blinda och hårda,
har fått i sitt våld att vårda.
När åter jag når mitt Wien,

kanhända det döfvande lifvet
min saknad lyser i bann?
Hvem vet, hvem vet hvad som händer?
Men står det i stjärnorna skrifvet,
att snart tillbaka jag vänder,
då *måste* du släcka de bränder
din skönhet i mig tändt an!“

——

2.

De jaga hvarandra, vår
och sommar och höst och vinter —
ty utan att tröttna väfver
med flitiga fingrar tiden
af dagar sin väf af år.

Ve — offer på offer kräfver
i snärjande labyrinter
vidundret vid Donaus flöden!
Dess glänsande kropp är vriden,
som ormens, i ring på ring,
och, likasom dennas sting,
dess bett kan bringa en döden.
Ve den, som skänker det dyrkan,
må aldrig han hoppas på nåd!
Hvem har väl Teseus-styrkan —
och hvem Ariadnes tråd?

——

3.

På höjden af borgens trappa,
i tiggarens slitna kappa
och stödd emot balustraden,
i långa stunder han stått.
En korg har plats vid hans sida. —
Nu låter han blicken glida
långt bort öfver Moldau-staden,
och tankarna tungsint följa:

„En självförnedringens lott
blef Karels. — Som bölja på bölja
ha åren kommit och gått.
Mitt lif är ett stormigt haf,
som höjt sina vågor bakom mig,
förstört det bästa inom mig,
beröfvat mig mod i striden
och dragit min styrka i kvaf. —
Ja, här är stället ... det väcker

till lif en bild, som förskräcker.
På blott några ord berodde
min lefnadslycka i tiden.
Nn laster ha frätt min märg,
jag krympt ihop till en dvärg
emot den jätte jag trodde
mig blifva så säkert en dag.
En människa från sina sinnen,
en fattig sjukling är jag,
som äger ej annat än minnen
af lidelsefulla stunder,
af namnlös nöd och af skam.
Förtviflad jag dukat under —
men hvarför? *Où est la femme?*
Hon var den vackra Marúna,
en borgarflicka från Prag,
med ögon, blixtrande, bruna,
och tusen andra behag.
Sju år redan gått till ända,
se'n sist den sköna jag såg,
men aldrig de kunnat vända
från henne, nej aldrig, min håg.
Hvem bär på sitt samvete skulden,
att nu mitt lif är en graf,
där sol ej någonsin skiner?
— — — — — — — — — — —
Kom, köp mina apelsiner,
fem kreuzer för en — två gulden
för alla ...“
Han tvärt bryter af.
Hans stirrande blickar sluka
en plötsligt synlig gestalt,
densamma, den kända, hvars mjuka,
förföriska former i drömmen
förföljt honom öfveralt.
Han sjunker tillintetgjord
på knä, så han vägen stänger;
ur hjärtats innersta gömmen
en bön till läpparna tränger
i brutna, stammande ord:
„Marúna, din arme slaf
inför dig i stoftet ligger.
Åt styrkan ditt nej du gaf,
nu svagheten ödmjukt tigger.
Marúna ... förbarmande haf!“

Först tiger hon — af hennes min
han svaret redan kan ana:
„Att *du* djärfs därom begära!

Förr höll jag dig altför fin ...
nu är så fläckad din bana,
att ingen vill komma dig nära“.

Han brister i gråt, hennes hån
likt djupaste dolksting sårar —
men blind hon är för hans tårar
och går med förakt därifrån.

En rysning skakar hans kropp:
„Hon valde väl sina pilar ...
nu dräptes mitt sista hopp“.
Mot kylande balustraden
sin heta tinning han hvilar.
Brådstörtadt springer han opp
igen och betraktar staden,
som ligger lågt för hans fot,
den blånande himmeln och raden
af spiror och torn däremot.
Han varsnar med hån och sorg
och afund, att människor gifvas,
som kunna arbeta, som trifvas,
när lyckligt affärerna drifvas
i gränder, på gator och torg.
„Mig lifvet gaf ingen valuta.
Nå-väl — så måste det sluta“.

Han sparkar undan sin korg,
så frukterna rulla i trappan,
och stiger på yttersta kanten
af muren och fattar dess galler
och lutar sig ut öfver branten
och gömmer sitt hufvud i kappan
och släpper sitt tag — och faller.

FÖRSTE VIOLINEN

München januari 1889.
Förste violinen.
Interiör.

Vintern lidit emot våren —
ute ljumt och utan snö.
I den öppna korridoren
stå i kö
stadsbud, kuskar, pojkar eller
tjänsteflickor och mamseller:

„Ein Mass Bier!
Vier und zwanzig Pfennig ... hier“.
Moln af rök i rummet —
gasen
lyser liksom genom flor.

Mycket folk och trängseln stor.
Här och där
ned på golfvet ifrån glasen
dryper skummet,
och den feta münchner-maten
(„Geb'n Sie mir ein' Nierenbraten!“)
mättar salens atmosfär.
Hvarje grupp
i den hettande lokalen
faller in, med vilda gester,
när orkester¬
personalen
stämmer upp:

„Fischerin, du kleine,
fahre nicht alleine,
fahre nicht bei Sturmgebraus
auf das wilde Meer hinaus ...“

Rundt omkring
ett af borden
sitta äfven vi från norden.
Nej, hvad spring
och hvad flaxande af kjolar
öfver bänkar, mellan stolar
och estrad! —
Hör på förste violinen,
se på minen
huru glad!
Larmet tyckes ej genera
mannen i att dirigera,
och han ger oss,
när han ser oss,
ögonkast, som triumfera.

Med en skräll
slutar bullersamt musiken
för i kväll,
och den tacksamma publiken
stampar öfverljudt och klappar.
Förste violinen nappar
noterna ifrån sitt ställ,
kommer till oss
öfver salen —
åh, vi veta hvad han vill oss.
Att han bjuder på en pris,
är signalen
till revanche på annat vis.
När han fått sitt öl, han slukar
första litern som han brukar

i ett enda drag och ler;
slår sig ner,
torkar skägget, glor och blinkar,
till dess någon af oss vinkar
efter mer.
Då först blir han rätt i tagen,
öppnar västen öfver magen
och förtäljer vidt och bredt
om de sina och de länder,
som han sett:

„Jag har färdats mer än mången,
är nu gift för andra gången ...
sådant händer
stundom lätt.
Ack, min första var så vacker,
ja, så innerligen vacker
som en dag!
Men hon dog och blef begrafven —
kvar med ungarna blef jag.

Ach, mein Gott! En bister kvinna
är min andra ... herskarinna ...
jag är slafven ...
kommer aldrig mer på trafven.
Och ändå
finnas få,
hvilka pröfvat hvad jag pröfvat
dag och natt,
gladt så många, som jag gladt,
och så få, som jag, bedröfvat.
Jag var med år sjutti redan
och bland dem,
hvilka sårades och sedan
sändes före hären hem.

Meine Herren,
här vid örat sen I ärren.
Ja, på motgång utan like
har min lefnad varit rik. —
Kraftigt öl och lätt musik,
så'n som nyss,
äro nu mitt himmelrike.
Dessutom ibland ... hi-hi,
kan väl någonsin man bli,
ens af nöden,
kall vid glöden
i en kyss?
Hvarför sörja för de år jag
än har kvar?
Öl jag fått och mera får jag,

jag kan spela, jag är munter,
ja, lass geh'n, wenn auch herunter —
jag är klar!
Meine Herren sind ja Schweden?
Ich bin Münchner. — Prosit Schweden!"

3.
Ur Jobs bok.

Job
en from mans lif förde;
ägde af
gods och rykte mer än nog.
Herren hörde
alla hans böner;
honom föddes
döttrar och söner.
Herren gaf
och Herren tog.
Jobs hus föröddes.
Herren slår
Job med onda sår.
Job talar:
„Hvar är den nåd, som hugsvalar?
Sen detta:
min kropp är full
af aska och mull,
mina ben förtorkade af hetta.
Min röst är vorden en klagan
och suckan min dagliga spis.
Sträng är agan,
och blodigt det ris
den Allsmäktige för.
Hvi handlar Han så
mot ett flygande strå,
mot ett sviktande rör?
Hvi måste jag detta lida?
Jag hånas af barnens hop,
min tjänare hör ej mitt rop,
min hustru vämjs vid min sida.
Hvi gör jag bot
och faller till föga?
Herre,
i mörkret jag gick vid ditt ljus;
ohulpen
lämnade ingen mitt hus.
Städse jag var
den fattiges far,
den blindes öga,

den haltes fot.
Herre,
Du har mig ledt.
Jag är rättfärdig,
men *Du* mig vägrar min rätt.

Ja, jag vet det fullväl, att så är, att en människa icke kan bestå rättfärdig för Gud. Täckes honom träta med Honom, så kan han icke svara Honom ett emot tusen. Vill man makt, så är Han för mäktig; vill man rätten, ho vill vittna med mig? Det är det, som jag sagt hafver: Han förgör både den goda och den ogudaktiga“.

Horatius och Lydia.

Öfver Tiberns gula vågor
västan sina fläktar styr
och från strandens myrtenskogar
bland violens ångor flyr.

Solens guldvagn redan lämnat
söderns aftonhimmel, men
ofvan horisontens linje
dröjer sista strimman än.

Bortom präktigt siradt galler
och i sånggudinnors vård,
skymtar mellan piniestammar
skaldens från Sabinum gård.

Hvems är stämman, som har ordet?
Slafven lyssnar: den är hans,
villans herres, som vid lyran
skänker samlingen dess glans.

Skuggan från oliven faller
öfver taffelrunden fin,
höljande i dunkel skymning
blommor och falernervin.

Lutade mot kuddar, gjuta
djupt ur musslans fylda vrår
gratier med lösta gördlar
syrisk olja i sitt hår.

Hvilken eld i skaldens öga!
Bägarn darrar i hans hand,
när vid forna älskarinnan
blicken fäster sig ibland.

„En tid, Lydia, jag ensam
armen kring din hals fick slå —
purpurns prakt och forums äflan
voro intet för mig då“.

Hör, hur lesbisk plekter dallrar
ljuft som Orfei musik,
medan ekot ängsligt smyger

fram ur skimrande portik.

„Och när jag för Cloës blonda
lockar blef af dig ej glömd,
lefde Lydia långt mer än
fordom Ilia berömd“.

Af ett sällsamt vemod skalden
fängslats under kvällens lopp,
tils han plötsligt höjer hjässan
med bekransad tinning opp:

„Nu mig trakisk flicka tjusar
med sin cittra och sin sång,
och för hennes välfärd vill jag
utan fruktan dö en gång“.

Cytereas gosse smyckat
Lydia för Fauni fest
med en tidig törnros, den hon
tankspridt leker med som bäst.

Se, hur fina kinden hvilar
rodnande mot blottad arm,
hur på hennes läppar färgen
glöder retande och varm!

Och hon glättar smeksamt sakta
mjuka hyendet och ler:
„Skonar ödet blott turinern,
tusenfaldt jag lifvet ger“.

Redan morgonljusning öfver
fjärran kullar börjat gry,
när Mercur med smidigt gissel
drifver skuggorna att fly.

Nymfers danser med satyrer
taga vid i kylig lund,
och mot gallerporten slafven
vågar slumra in en stund.

„Lydia, om slocknad kärlek
vaknade till välde än,
Cloë glömdes, och jag kände
längtan efter dig igen?“

Finnes ej i röstens tonfall
dårande förtrollning kvar?
Är ej hängifvet och villigt
forna älskarinnans svar:

„Vore du ock drömlikt flyktig,
eller vild som stormigt haf,
vill likväl med dig jag lefva,
tils min lifstråd skäres af.

Famna mig, du sångens älskling,
hvilken stygisk våg ej når,
hvilkens rykte daciern känner
och den brusande Bospor!“

Byrons syn.

På Newstead-Abbey. — Dagens första strimma
emellan parkens grenar börjar glimma
och växer och blir sol.

Han spritter till och vaknar i sin stol,
där efter nattens orgier han hvilat.
En syn, en dröm, en aning genomilat
hans själ. — Han tykte
att han en kvinna såg, en härlig kvinna,
fjärrskådande, i brokig mantel höljd,
af hela världen känd och värd att vinna,
men hatad, älskad — hyllad och förföljd.
Det var hans rykte.

Så såg han tvänne män. En dunkel glöd
uti den enes ögon brann och brände.
Den andres sköna drag han icke kände.
Hans lif — hans död.

Just då, när synen bleknade och flydde
och dagen grydde,
han hörde hur ett skri af ångest ljöd:
och kväfvande i sina armar trykte
hans lif hans rykte —
för att besegras af hans sköna död.

Vadstenanunnan.
(1498)

Nyss hördes manande aftonsången
ur klosterbyggnadens bönkapell.
Snart tystnad inträdt i nattens följe
och sökt sig skydd i dess svarta hölje,
det växer skuggor i alla gångar
och råder mörker i hvarje cell.

Om dessa murar förmådde tala,
hvad skulle framgå ur deras bikt?
Där köttet dödats och sorger gråtit
och ånger klagat och Grud förlåtit,
där djärfdes älska en gång en kvinna,
som ägde ord för sitt hjärtas dikt.

I hälgad jord som förtegna vittnen
stå träna frusna i snöig dräkt;
de stundom varsnat i stilla nätter,
där ett af tornen åt gården vätter,

hur bakom gallret för isigt fönster
försvunnit ljus först i morgonväkt.

Säg, glömmer riddaren Axel Nilsson
att Ingrid Persdotters tro han fick? —
Ett bref hon präntar med trägen möda,
och handen darrar och kinder glöda,
det bor en ömhet förutan like
i hennes tårade, sänkta blick:

„Du allra ljufvaste hjärtans glädje,
min lefnads sommar och sol du är.
Jag mins så väl hur du sist i lunden
på harpan lekte i aftonstunden,
när tyst jag satt på ditt knä och tänkte
att mer än alt du mig blifvit kär.

Ack, mången världslig och vågad tanke
förstulet faller mig ofta in.
Här är så kvaft i S:t Brittas kloster,
jag läser illa mitt Pater noster,
i självfva mässan du kommer för mig
så stark och täckelig, vännen min.

Jag aldrig vore i detta fängsel,
om ej föräldrarna velat så,
ändock jag dig hörer till med rätta. —
Nu får du hemligt från mig en hätta,
som själf jag virkat i ängslans stunder
af fina guldband och gyllentrå.

Så sant mig Gud och vår kärlek hjälper,
Vill din jag vara i ve och väl.
Om du dör förr af oss båda, åter
och åter troget jag dig begråter,
men går jag förr utur denna världen,
då bedje du för min arma själ!“

Vik trolska, syndiga känsla hädan!
(Hon blir förunderligt sorgset stämd,
men snart igen i dess armar fången.)
Tyst.!. gå ej smygande steg i gången
och hördes icke en nyckel famla?
(Hon släcker ljuset och lyssnar skrämd).

Nej, alt är lugnt inom dessa murar,
här vakar ingen i klostret mer.
Där ute kölden förgått omsider,
och blåsten yrande flingor sprider —
en ordlös bön, och hon lutar sakta
i flyktig slummer sitt hufvud ner.

Den unga nunnan så rikt fann uttryck
för all sin längtan, att ögat gret.

När därför länge hon själf i griften
haft ro, så lefver och älskar skriften,
hvars blyga, hjärtliga tankar föddes
i sena timmar och ensamhet.

Fångens vision.
(Kalö slott — 1518)

„Kung Kristiern andre, af dig med ränker
och svek jag blifvit till Danmark förd.
Nu rycker åter du an och tänker
att snart är Sverge en bärgad skörd.

Jag sömnlös gått under långa nätter,
ett plågadt offer för dådlös harm;
mitt öga skådar blott Jyllands slätter,
och ringa värn är en fånges arm.

Det unga, krigiska blodet sjuder,
jag känner kraft till mitt lands försvar,
och hvad min plikt och min ära bjuder
jag viste förr än jag manbar var.

Res kring mig murar, i bojor slå mig,
jag trotsar, Kristiern, ditt tyranni:
än kommer dag, när du ej kan nå mig ...
min längtan dödar — jag vill bli fri!

Ja, om en straffande Gud omsider
sitt skydd mig ger under villsam flykt,
då skall där hemma bli andra tider,
så snart jag folket ur dvalan rykt.

Då skall jag draga från bygd till bygder
att väpna Dalarnas djärfva släkt,
som knapt har bröd, men som äger dygder
och blott behöfver sin Engelbrekt.

Ett gny skall spörjas från norr till söder,
ditt välde, Kristiern, få blodigt slut. —
Stån upp, I bärgsmän och trogne bröder,
vi vilja drifva tyrannen ut!

Så må befrielsens stormar rasa,
tils hoppet börjar att åter gro.
Men då blir lugn — ty med Gustaf Vasa
skall fredlig idrott i Sverge bo."

Hertig Johan i Åbo.

År femtonhundra-sextitre,
när tidig skymning en gång låg
kring Åbos torg och gränder,
när kölden bundit Auras våg
och snön betäkt dess stränder,
gick där ett borgarpar att se

hur lifligt det i staden var,
som aldrig förr i deras da'r.
Den låga himmeln breder grå
sin töcken-mantel vida,
och isens yta likaså
bär spår af tö och blida.
De se det tigande, de två,
som långsamt öfver gatan gå.

Nu stöter borgarfrun ett tag
sin arm i mannens sida:
„Hos hertigen är fest i dag ...
jag känner litet till det, jag.
Från Reval vet du att han kom
i månaden, den sista,
och storm det lär ha varit som
om hafvet velat brista. —
Nu däremot är glädje blott.
Se bara dit ... vårt gamla slott
har ljus i fönstren tända!
Man bygde till dess stenkoloss,
när hertigen lät bud till oss
om öfverresan sända.
Och enligt stora herrars sed
har utländsk snickare och smed
förfärdigat det mesta;
det är för visso inte rätt,
men efter hvad jag hört och sett,
de gjort också sitt bästa.
Där var en brådska, som förgjord,
att få det hela färdigt,
men nu är säkert furstens bord
blott guld och silfver värdigt.

Hur månget syndigt öfverflöd
gör icke dessa tider
sig gällande i all den nöd,
som fattigmannen lider!
Att djäknarna med fastlagsspel
i gycklet komma att ta del,
kan man på förhand sluta,
och är, som nu, på slottet fest,
ses adeln häromkring som gäst
och hörs fiol och luta.
Då lyser hvarje herreman
så pyntad och så konstigt grann
som blott i stora städer,
ty hertigen befalt och vill
att särskild mästare skär till

det fina hofvets kläder.
Det dessutom berättas hur
på Runsala en gård med djur
man ombesörjt för jakten;
det är ej nog med ståt och bjäfs,
nej, äfven hundars skall och gläfs
förnimmes snart i trakten.
En bana blifvit inredd för
tornering och för lekar,
och skrämd jag hvarje afton hör
hur därifrån det ekar.
Det riktigt svider i min själ!
Tro mig: det slutar aldrig väl".

Så vänder frun, med mannen, om
och vandrar hem den väg hon kom.

Willem van Wyk.
(1598)

Solen sina första strålar sänder
öfver Ålands haf och Ålands stränder,
öfver holmar, öfver klippor, dungar,
öfver svenska flottan, där den gungar
i det djupa sundet — öfveralt.

Vindens morgonkyss på vattnet spåras,
Man hör årtag, fjärdens yta fåras,
slupen landar, vakten följer fången.
Blek är kinden, men så säker gången
och så hög och spänstig hans gestalt.

Detta blef då lönen, som vardt vunnen! —
Hårdt är draget kring den vackra munnen,
inåtvänd är blicken i hans öga:
alt, som omger, angår honom föga,
ty vid nästa timslag skall han dö.

Ack, hans tankar söka än förklara
hur han kunnat så förblindad vara,
att med glädje tro sig målet nära,
fast han vågat fläcka krigarns ära —
för att skjutas här på denna ö!

Lyckans drömda, kärleksrika sköte
genom brott han velat gå till möte.
Hvarför, hvarför stod den enda kvinna,
som han tillbad, blott med svek att vinna?
Längtan segrade, hans blod var ungt.

Men för vanlig vinning ej han felat.
Hjärtat, mellan plikt och kärlek deladt,
glömde plikten, glömde ed och vänner.
Bäst att slutet nalkas, ty han känner

huru rättvist domen drabbar tungt.

Därför står han, vanärad och bunden,
nu i lugn och väntar sista stunden.
Öde, nyckfullt strör du dina lotter!
„Katarina, Flemings sköna dotter,
jag för din skull hertig Karl förrådt!“

Solen sina varma strålar sänder
öfver Ålands haf och Ålands stränder,
öfver holmar, öfver klippor, kullar ...
Hör, hvad är det? — Öfver fjärden rullar
straffande och plötsligt ljud af skott.

Svjatoslavs sista strid.
(972)

Midnatten sveper sitt mörker tätt
kring Dorostols ringade murar.
Bland skogarnas snår och på ödslig slätt,
hvarhälst den dystra skuggan sig bredt,
en hotande fara lurar.

Zimisces, grekiske kejsaren, strängt
belägrar den grymme varjagen.
Tolf gånger lyckan sitt hjul har svängt,
alt närmare vallarna fienden trängt,
men än är staden ej tagen.

I stridernas vimmel och vilda larm
som furier kvinnorna brottas.
De svarta ögonen gnistra af harm,
och hånfullt mången svällande barm
för lansarnas spetsar blottas.

Se, Svjatoslav far öfver fältet hän,
med yxan i härjande händer,
och krigare stupa på krossade knän ...
man hör de döendes jämmerskrän
i dånet kring Donaus stränder.

Nu natten fallit omsider på,
och härarna skilts med möda.
Nu skiner månen ur skyn — och då
man ser de belägrade ljudlöst gå
ur staden att bränna de döda.

Till sist varjagen beviljas rätt
att fritt sina färde fara.
Och nu öfver samma ödsliga slätt,
som nyss så blodiga strider sett,
i fred drar Svjatoslavs skara.

Men petjenegernas lömska stål
på vägen den väldige fäller.

De lämna hans söndersargade bål
åt djuren som rof — i hans hufvudskål
åt höfdingen vin man häller.

Perún.

Kievs klippiga, kala stränder,
höga, sandiga, nakna kullar,
skog i fjärran, med röda stammar,
mörkna långsamt mot purpurskyn.
Brun och ristad af vindens ilar,
flyter floden förbi där nere,
banar strid och i breda fåror
mellan stenarna väg i dyn.

Ängsligt fruktad, Perún, du dyrkats,
åskans gud i de hedna sekel,
vida blickat med gyllne öga
öfver stränderna från din stod.
Nu är störtad din tron, den höga;
Kievs männer och Kievs kvinnor,
gubbar, trälar och barn, som kvida,
stiga lydigt i hälgad flod.

Skymfad, piskad, Perún, du ligger,
åskans gud i de hedna sekel,
vräkt i vattnet och förd af strömmen,
brutet vrak på ett öde grund.
Hell dig, segrare, hell Vladimir,
hjältesagornas store kämpe,
unge brudgum och ryktets älskling,
du är kommen i lycklig stund!

Helig, helig, vi se dig, herre!
Österns hof har ej minskat glansen
i ditt späjande örneöga,
stolt du sitter på smyckad häst.
Hären bildar en ram omkring dig,
vapnen rassla och dopbön läses
öfver kristnade, skrämda hopar
högt och tydligt af grekisk präst.

Men, Vladimir, Perún är mäktig,
åskans gud i de hedna sekel —
håll dig redo, när molnen mörkna,
„Kievs strålande, sköna sol!“
Mins att hämden är ständigt vaken,
håll dig redo, Perún är mäktig,
blott hans bild har du krossat — blixten
når dig än på din furstestol!

Tatarerna kommit!

Hästarnas gnäggning,

kamelernas skrik och
vagnarnas gnissel ...
fångarnes jämmer
och stönande rop under
främlingens gissel
ljuda i Kiev. —
Tatarerna kommit!

Kampen är slut
och staden är härjad.
Marken är färgad
af lefrade pölar;
segraren sölar
i blod sina händer.
Luften är full
af larmande tjut.

Buro ej nyss
bojarernas hustrur
dyrbara smycken
af silfver och gull?
Lydde ej förr
beständigt slafvinnor
hvar deras vink?
Tjäna de själfva
ej nu i förnedring
barbarernas kvinnor? —
Tatarerna kommit!

„Ve de besegrade!
Följer fördärf ej
i Batus spår?
Växer ej död ur
sådden han sår?
Äran och friheten,
alt är oss rcfvadt.
Nämn oss den grymhet
hordernas höfding
här ej föröfvat! —
Tatarerna kommit!“

Innehåll:

1.

2.

3.